

ПОВІДОМЛЕННЯ

Пазинич В.Г., Haliw O. (Canada)

ЧИ ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ Є НАСПРАВДІ ГЛОБАЛЬНИМ?

У серпні 2005 року ми відвідали одну з вершин північно-східного передгір'я Скелястих гір у верхів'ях річки Red Deer (Червоний Олень). Хребет, до складу якого входила вершина, був першим, на схилах якого чітко відстежувалася верхня межа зони лісів (рис. 1).

Рис. 1. Фотознімок вершини одного з хребтів північно-східного передгір'я Скелястих гір

Під час огляду вершини привернула увагу велика кількість повалених дерев. Стан стовбурів та вивернутого коріння вказували на те, що їх падіння відбувалося в різний час. Відчувалось певне неузгодження між кількістю повалених дерев із їх знаходженням на верхній межі лісу. Інтуїтивно робилось багато знімків, на одному з яких було зафіксовано велетенський стовбур (рис. 2.). Уже після повернення до Києва, під час перегляду знімків, впала в око невідповідність між товщиною цього стовбура та деревами, що сьогодні ростуть на цій висоті. На вставці (рис. 2.) видно, що його товщина становить приблизно 0,5 м, тоді як товщина сучасних дерев не перевищує 15-20 см.

Пригадалося, що стовбури повалених дерев на схилі вершини утворюють смугу вздовж усієї горішньої межі лісу.

Рис. 2. Стовбури повалених дерев на горішній межі зони лісів

Для отримання додаткової інформації, у серпні 2006 року О. Наліw зробив ще серію фотознімків, які однозначно вказують на опускання верхньої межі зони лісу (рис. 3).

Сьогодні визначення масштабу явища без цілеспрямованих досліджень є завчасним, особливо в час, коли більшість видань переповнено статтями про глобальне потепління. Стан деревини вказує на те, що відмирання лісу почалося багато десятиліть тому і, скоріш за все, не пов'язане з надмірним використанням вуглеводневого палива. З розмірів стволів можна стверджувати, що ще кілька десятиліть тому клімат північно-східного передгір'я Скелястих гір був дещо теплішим.

Треба зауважити, що під час обговорення цієї проблеми доцент С. Романчук розповів, що подібне явище він помітив і в Карпатах, зокрема, у верхів'ях Чорної Тиси.

Рис. 3. Відмирання дерев у верхній частині зони лісів

Наведені факти хоча і є переконливими, та все ж таки сьогодні не можуть розглядатися як підстава для будь-яких висновків. Але вони дають право говорити про наявність проблеми та її цілеспрямоване вивчення.